Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir at 18:58 IRDT on Friday June 5th 2026

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال یازدهم، شماره‌ی ۳۶
زمستان ۱۳۹۰، صفحات ۲۵۴-۲۳۵

علی غریبه[۱]

محیط زیست در نظم حقوقی کنونی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۹/۰۷/۰۷ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۹/۱۰/۲۲

چکیده

محیط زیست کره زمین که یک کل واحد را تشکیل می‌دهد جزء لاینفک حیات انسان محسوب می‌شود و بقا و سلامت آن لازمه بقاء و سلامت انسان است و باید گفت که حفاظت از محیط زیست مساوی با حفاظت از بشریت می‌باشد که وظیفه اصلی هر دولتی را به خود اختصاص می‌دهد. دولت‌ها برای انجام این وظیفه و تنظیم روابط انسان با محیط زیست نیازمند یک سلسله مقررات و قواعد الزام‌آور هستند. از این رو در هر کشوری برای حمایت از محیط زیست و جلوگیری از تخریب و آلودگی آن قواعد و مقرراتی وضع می‌شود که از مجموعه آن مقررات به «حقوق محیط زیست» تعبیر می‌شود. این رشته جدید از علم حقوق بر حسب دامنه شمول مقررات آن، به حقوق محیط زیست داخلی، حقوق محیط زیست بین‌المللی و حقوق بین‌الملل محیط زیست قابل تقسیم است. با توجه به اینکه محیط زیست قسمت عمده حاکمیت ملی هر کشوری را تشکیل می‌دهد، مقررات آن جنبهٔ‌آمره داشته و هیچ کس حتی دولت‌ها حق عدول از آن قواعد و مقررات را ندارند.

کلید واژه‌ها: حقوق محیط زیست، حقوق محیط زیست بین‌المللی، همبستگی حق حیات با محیط زیست، آلودگی محیط زیست، مسوولیت.

۱- استادیار گروه حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز.

Email: garibeh@azarbar.org